

بسم الله الرحمن الرحيم

عنوان: آموزش به بیمار، مراقبت قبل و بعد از

عمل جراحی و ترخیص

واحد پرستاری آموزش و پیگیری بیمار

تلفن: ۰۸۴۳۲۲۴۸۵۷۳

چند روز پس از هر عمل جراحی او از بیمارستان مرخص شده به منزل می رود در این مدت بیمار باید به نکات مهمی توجه کنند داروهایی که پزشک تجویز کرده مراقبت از زخم مراقبت از دستگاه تنفس مراقبت از وضعیت روحی بیمار و نرمش هایی که بیمار باید انجام دهد از مهمترین این نکات هستند

نکته های تغذیه بعد از عمل

بیمارانی که جراحی شده اند و با مشکلات دیگری داشتند و توانستند رژیمهای غذایی مایعات رقیق و مایعات غلیظ را تحمل نمایند قبل از اینکه از رژیم غذایی معمولی استفاده کنند غالباً لازم است برای مدتی از رژیم غذایی نرم استفاده نماید این رژیم غذایی به خصوص برای بیمارانی که قدرت جویدن ندارد رژیم غذایی هم شامل غذاهایی است به صورت مایع خمیری و یا پوره بوده و از موادی تهیه میشود که هضم آنها آسان باشد بنابراین مصرف مواد غذایی که حاوی فیبر هستند مانند سبزیها و میوههای خام و سیوس غلات و پوسته حبوبات و غذاهای سرخ شده در روغن ادویه ها و چاشنی های تند و مواد محرک مجاز نمی باشد ولی زیبا میوه های پخته نان بدون سبوس آرد غلات بدون سبوس را مصرف نمود برای تهیه سوپ و می توان از گوشت های تازه استفاده نمود مواد خوراکی مجاز را می توان به کمک شیر آبیومه خامه کره تخم مرغ به صورت پوره یا خمیری و نرم درآورد در مصرف چربی برای بیمار من نشده باشد با اضافه کردن خامه و کره می توان کالری دریافتی بیمار را افزایش داد افزودن شیرخشک و یا تخم مرغ به مایعات می توان پروتئین رژیم غذایی را افزایش داد شیر برنج و فرنی از غذاهای مناسب در این رژیم هستند تخم مرغ را میتوان به صورت خام مخلوط با شیر استفاده نمود ایا میتوان تخم مرغ آب پز نمود و سپس آن را له کرد و کمک شیر و کره به شکل پوره در آورد مصرف آب میوه ها ی تازه و شیرین برای تامین ویتامین ها و مواد معدنی مجاز می باشد

تحتانی و در سنین بالا بیشتر دیده می شود به بیمار داروهایی داده میشود تا از لخته شدن خون در پاها جلوگیری شود به این داروها داروهای رقیق کننده خون می گویند استفاده از این داروها ممکن است تا چند هفته بعد از جراحی هم ادامه پیدا کند درن: پزشک جراحی در حین عمل جراحی ممکن است لوله های پلاستیکی در درون زخم بیمار بگذرد تا بدین وسیله خونریزی مختصر داخل بدن که ممکن است تا چند ساعت بعد از جراحی هم ادامه داشته باشد به بیرون از بدن هدایت کند باقی ماندن خون در درون بافت ها خطر عفونت بعد از جراحی را بیشتر میکند و این خونریزیها باید در صورت وجود از بدن به وسیله این لوله ها خارج شود لوله ها در بیرون از بدن به کیسه های پلاستیکی متصل میشوند تا خون در آنها جمع آوری شود به این لوله ها که در محل جراحی گذاشته شده است درن Drain میگویند این لوله ها بعد از چند روز از زخم خارج می شوند. پانسمان: معمولاً پانسمان زخم جراحی روز بعد از عمل جراحی تعویض نمیشود پس از چند روز این پانسمان توسط پرستار عوض میشود تعویض پانسمان باید بعد از مرخص شدن بیمار در منزل و توسط پرستاران مجرب انجام شود دفاتر تعویض پانسمان و نحوه آن توسط پزشک معالج تعیین می شود راه رفتن حرکت کردن: روز بعد از جراحی به بیمار آموزش داده میشود تا چطور بتواند در تخت با روی صندلی مسجد توسط اثر زیر بغل بابا که راه برود یا چطور اندام ها و مفاصل اش را حرکت دهد تا از خشکی آنها جلوگیری شود در اولین فرصت حرکات کلیه مفاصل همه اندام های بیمار به خصوص اندام عمل شده و به خصوص مفصل نزدیک به محل عمل را شروع کند گاهی اوقات این حرکات چند ساعت بعد از جراحی شروع میشود این حرکات در ابتدا به صورت پا سیو passive انجام میشوند یعنی یک نفر مفصل بیمار را خم و راست می کند بعد از مدتی بیمار آموزش داده میشود که خودش مفاصل مورد نظر را حرکت دهد

آماده سازی بیمار قبل از عمل جراحی

بیماری یا هر فردی که به هر دلیل پس از مراجعه به پزشک و انجام عمل جراحی توصیه می شود خواه این عمل درمانی یا غیر درمانی اعمال زیبایی باشد نیاز به انجام تعدادی اقدامات ضروری و رعایت مجموعه ای از دستورات غذایی دارویی و غیره می باشد که انجام بهتر آن تاثیر مستقیمی در سلامتی در حین و بعد از عمل دارد و عدم رعایت آنها باعث صدمات جبران ناپذیر را می تواند به بیمار وارد نماید لذا فرض بر این است که دستورات پزشک عمومی وارد به نفع بیماران و خانواده آنان میباشد زیرا سلامتی یک بر تاثیر مستقیم در سلامتی خانواده وی دارد بیمار پس از مراجعه به پزشک و پس از تشخیص پزشک متخصص مبنی بر لزوم انجام عمل جراحی ملزم به انجام

- ۱- آزمایش خون ۲- رادیوگرافی سونوگرافی ۳- چک علائم حیاتی ۴- تجویز داروهای آرام بخش قبل از عمل جراحی و یا داروهای قلبی جهت افرادی که مشکل قلبی دارند و مواردی از این قبیل در ارائه یک خدمت بدون نقص به ما کمک شایانی کنند ۵-مورد دیگری که بیمار باید حتما رعایت کند خالی بودن معده قبل از انجام عمل می باشد که نخوردن غذا حدود ۶ الی ۸ ساعت قبل از عمل و نخوردن مایعات حدود ۲ الی ۳ ساعت قبل از عمل می باشد این دستورات جدی گرفته شود زیرا در اثر برگشت مواد غذایی از معده ممکن است این مواد وارد ریه شده و علاوه بر انسداد مجاری تنفسی و ایجاد اشکال در تنفس بیمار باعث ایجاد عفونت ریه ها نیز گردد ۶-

تمیز کردن موهای محل عمل قبل از عمل و یا موارد دیگر از قبیل چسب داروهای محلی و غیره می باشد طور کامل صورت گرفته و هنگام انجام آن دقت لازم را نموده تا پوست بدن خراشیده شود زیرا این خراشیدگی ها او میکشد و ممکن است این میکروب ها به ناحیه عمل وارد شده و ایجاد عفونت نماید

۷- هرگونه زیورآلات، ساعت مچی، دندان مصنوعی و خلاصه هر جسم فلزی که باشد باید از بدن خارج شود زیرا خطر سوختگی در هنگام عمل و در تماس پوست با اشیای فلزی وجود دارد در مورد زنان باردار توصیه میشود قبل از ماه های آخر این حلقه یا دستبند و انگو را از دست خود خارج کند زیرا بر اثر ورم ماههای آخر حاملگی و احتمال نیاز به سزارین ممکن است این اشیا به راحتی خارج نشوند ۸- بیرون آوردن تمامی لباس های شخصی بیمار و پوشیدن لباس مخصوص اتاق عمل (گان) میباشد که این کار باید به صورت کامل انجام گیرد ۹- قبل از عمل باید مثانه بیمار خالی باشد و بیمارانی که لوله ادراری ندارند باید این مسئله را به ویژه رعایت کنند.

مراقبت های بیمار بعد از عمل جراحی

بعد از انجام عمل جراحی بیمار مدتی در محلی در کنار اتاق عمل به نام ریکاوری recovery room می ماند یک ساعت بعد از بیهوشی اهمیت زیادی دارد و در این مدت بیمار باید دقیقاً تحت نظر باشد تا آثار داروهای بیهوشی کامل آن از بین بروند و سیستمهای مختلف بدن به خصوص سیستم قلبی عروقی بتوانند کنترل مجدد بدن را در اختیار بگیرند در این مدت بیمار توسط پرستاران خبره تحت نظر بوده و بعد از اینکه بیمار هوشیاری خود را به طور کامل به دست آورد به بخش منتقل می شود

گیجی بعد از عمل : در بخش تا مدتی حالت گیجی داشته باشد این وضعیت به علت داروهای بیهوشی یا به علت کم خونی ناشی از خونریزی حین عمل است حالت گیجی بیمار به تدریج بهبود مییابد

خوردن و آشامیدن : اگر جراحی بیمار با بیهوشی عمومی انجام شده است تا چند ساعت نباید چیزی برای خوردن به او داده شود بعد از چند ساعت میتوان پس از کسب اجازه از پرستار ابتدا چند قاشق آب به وی داد و اگر تحمل کرد و دچار

ناراحتی نشد می توان به تدریج به او مایعات بیشتری داد بعد از اینکه رژیم غذایی برای بیمار شروع شد و در صورت مبتلا نمودن به بیماری های خاص قلبی تنفسی دیابت و از کلیه مواد غذایی میتوان بهره برد برای بهبود باید بافت جدید ساخته شود که این نیاز به انرژی فراوان دارد و غذا باید سرشار از گلوکز چربی پروتئین املاح و ویتامین ها باشد

دراز کشیدن

اگر بیمار با بی حسی منطقه ای عمل شده تا ۲۴ ساعت نباید پشت تخت او را بالا آورد و در این مدت سر بیمار باید کاملاً پایین باشد و گر نه دچار سردرد شدیدی می شود که ممکن است تا چند روز ادامه یابد بعد از جراحی و بعد از عمل بیمار در محل جراحی احساس درد دارد شدت این درد البته بسته به نوع جراحی سن بیمار و تحمل بیمار به درد متفاوت است در بیمارستان مسکن های قوی به بیمار داده میشود و شدت درد را کاهش دهد این مسکن ها معمولاً مخدر هستند مصرف این مسکن تزریقی نباید زیاد باشد چون موجب مسمومیت میشود بیمار نباید انتظار داشته باشد با مصرف دارو در بی کاملاً برطرف شود ممکن است کمی از درد باقی بماند افراط در مصرف داروی ضد درد مخدر برای حذف کامل درد خطرناک بوده و توصیه نمیشود بعد از مرخص شدن بیمار از بیمارستان ممکن است پزشک معالج برای بیمار مسکنهای خوراکی تجویز کند

خطر عفونت بعد از جراحی

جراحی احتمال عفونت در محل عمل وجود دارد و در چند روز اول بعد از عمل جراحی به بیمار آنتی بیوتیک تزریقی داده می شود تا احتمال عفونت بعد از عمل جراحی کاهش پیدا کند ممکن است پزشک معالج داروهای آنتی بیوتیک خوراکی برای بیمار تجویز کند تا به بعد از مرخص شدن از بیمارستان تا مدتی از آنها در منزل استفاده کنند

لخته شدن خون در رگ

یکی عوارض شکستگی ها لخته شدن خون در سیاهرگ های عمقی ساق است که میتواند بسیار خطرناک باشد لخته شدن خون در اندامهای تحتانی بسیار خطرناک بوده و ممکن است موجب آمبولی ریوی و اختلال در عملکرد قلب و ریه شود این عارضه به خصوص در شکستگی های اندام